

TITO ELNÖK BESZÉDE

— Részletek —

Joszip Broz Tito, a Jugoszláv Szövetségi Népköztársaság elnöke a napokban beszélt a Jugoszláv Kommunista Szövetségének aktívája előtt. Az alábbiakban Tito elnök beszédét kivonatolva ismertetjük:

ELVTÁRSÁK! ELVTÁRSNÖK!

...Szeretnék visszatekinteni arra, ami Magyarországon és Lengyelországban történt, hogy pontos nézeteink legyenek ezekről az eseményekről. Magyarországon az történt, hogy a munkásosztály és a haladó szellemű embereknek nagyrésze fegyverrel a kezében küzdött a szovjet fegyveres erők ellen.

Amikor a magyar munkások és haladó erők harcoltak a rákosista-rendszer további fenntartása ellen — megítélésem szerint —, nem lehetett ellenforradalmi törekvésről beszélni.

Szomorú és tragikus dolog, hogy a reakció ezt az alkalmat kihasználta a maga céljaira.

...Nem a mi kormányunk felelős azért, ami Lengyelországban és Magyarországon történt.

A magyarországi eseményekért a sztálinista vezetők a felelősek.

Amikor Sztálin meghalt, az új vezetők látták, hogy a Szovjetunió nagyon súlyos helyzetbe került a kül- és belpolitika terén és Sztálin vezetésével így jártak a többi népi demokratikus országok is. Ezt megértették az új vezetők és a XX. kongresszuson már vitatták ezt, de úgy vélték, hogy az egész dolog a személyi kultusz kérdése és nem rendszerkérdése. Úgy vélték ebben a rendszerben minden jó volt, de Sztálin az utóbbi időben, mivel megöregedett, kicsit boldogulni kezdett és különféle hibákat követett el.

Itt nemcsak személyi kultuszról van szó, hanem a rendszerről, amely lehetővé tette ezt a kialakulást...

...Amikor mi Moszkvában, a deklarációt fogalmaztuk, a Jugoszláv Kommunista Szövetség és a Szovjetunió Kommunista Pártjának viszonyáról, bizonyos felfogás különbségek voltak Lengyelország és Magyarország tekintetében...

...A Szovjetunióban úgy vélik, meg lehetne kellemetlen helyzet állna elő, ha a szovjet csapatok elhagynák ezeket az országokat. Nem bíznak ezeknek az országoknak a belső erőiben. Ez téves felfogás.

Azt mondtuk, hogyha e két országban nem sikerül megteremtetni az egységet, az nagyon súlyos következményekhez vezethet. De ezt a szovjet elvtársak nem hitték el.

Azt mondták, Rákosi becsületes, de én ezt nem állíthatom, különösen a Rajk és társai perében és több más dolgai után. A szovjet emberek azt mondták rá, okos és nem tudják kire támaszkodjanak abban az országban.

Amikor Moszkvában nagy volt a meglepetés Rákosi miatt, nem akartam azt mondani, hogy mi ezt már megjósoltuk előre. A szovjet elvtársak látták, így tovább nem mehet. Megegyeztek abban, hogy Rákosi menjen. De hibát követtek el abban, hogy Gerőt és Rákosi többi hívét megtartották. Rákosi menetelét Gerő maradásához költötték. Ez nagy hiba volt, mert Gerő semmivel sem különbözött elődjétől és ugyanazokért a hibákért felelős...

...Az emberek már nem tűrték a sztálini vezetőket, követelték eltávolításukat.

Amikor Gerő visszatért Magyar-

országra, megsértette majdnem az egész népet. Ilyen válságos helyzetben elégedetlen csöcseléknek meri nevezni a népet, amikor a kommunisták is a néppel együtt harcolnak a nemzet függetlenségéért és szabadságáért.

Végzetes volt a szovjet hadsereg behívása. Ez még jobban felbőszítette a népet. A reakciós elemek is beavatkoztak ebbe és kihasználta a helyzetet, mert igen sok ember volt Magyarországon, aki nem volt híve a szocializmusnak s mindezek bekapcsolódtak a forradalomba. Ezek a reakciós erők nagyon gyorsan megmutatták igazi arcukat. Az akkori vezetők azonban nem mutatták meg, hogy elaktarják távolítani ezeket az elemeket. A reakció egyre erősebben uralkodni kezdett, így a harc átalakult az egész nép felkelésévé, a szocializmus és a Szovjetunió ellen. Nagy Imre megszökött, új kormányt alakítottak.

Az új kormány tagjait személyesen ismerem. Véleményem szerint azt képviselik, ami Magyarországon becsületes. Szenvedtek Rákosi alatt, ők szintén az új fejlődés hívei.

Szükséges volt-e a szovjet közbelépés?

Az első közbelépésre nem volt szükség. Az első közbelépés Gerő felhívására teljesen hibás volt. A második szovjet beavatkozásról szólva: a magyarországi helyzet olyan súlyos méreteket öltött, hogy a szovjet csapatok bevonása indokoltnak látszott, mivel a reakciós erők Magyarországon a szocializmust teljesen alá ásták és a harmadik világháborúra is sor kerülhetett volna.

Azt mondhatom, hogy a szovjet csapatok ottléte rossz, de ha lehetővé teszik a szocializmus további építését Magyarországon, segítik a békét ebben az országban és a világban, akkor ez a beavatkozás pozitív válik, ha a szovjet csapatok kivonulnak abban a pillanatban, amint a helyzet rendeződik. Ezt meg is mondtuk a szovjet elvtársaknak.

A szovjet elvtársak azt mondták, kivonulnak, ha bekövetkezik a már említett rend.

Tudni kell, hogy a Szovjetunió is ne-

hez helyzetben van, világossá vált agyukban, hogy nemcsak a horthysták harcolnak a függetlenségért, hanem a gyári munkások és az egész nemzet. Ebben a nehéz helyzetben csak azt mondhatom: tegyék jóvá a régi hibákat, ebben rejlik a dolog lényege...

...Arról mélyen meg vagyok győződve, hogy ami Magyarországon történt és a nagy áldozatok a magyar nép között aktív hatásúak lesznek. Világos, hogy a szovjet elvtársak is belátják, hogy így többé nem lehet dolgozni...

...Nekünk Kádár mostani kormányát kell támogatnunk, segítenünk, mert nagyon nehéz helyzetben van.

Meg kell fékezni a visszahúzó erőket. A szovjet elvtársak felelősek azért, mert nem látták előbb és nem javították ki a Rákosi-uralom hibáit, nem tették lehetővé, hogy előbb jöjjenek azok az emberek, akikben az egész munkásosztálynak és a nemzetnek bizalma volt...

Felelős kiadó: a Békés megyei Tanács Végrehajtó Bizottsága

